LIMES PLUS
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES

U MREŽI KULTURNIH I KREATIVNIH INDUSTRIJA

Deo IV
PRIKAZ

NOVA PARADIGMA KREATIVNE EKONOMIJE – OD PRAVIČNOSTI KA PRAVEDNOSTI / UR. HRISTINA MIKIĆ I BILJANA MICKOV (NOVI SAD – BEOGRAD, 2022) – PRIKAZ KNJIGE

Milena Krklješ[1]
Departman za arhitekturu i urbanizam
Fakultet tehničkih nauka
Univerzitet u Novom Sadu
Novi Sad, Srbija

Savremena naučna istraživanja upućuju nas na potrebu da analizi nekog fenomena pristupamo transdisciplinarno, obuhvatajući sve potencijalne aspekte za opis nekog fenomena. Naučna monografija *Nova paradigma kreativne ekonomije: od pravičnosti ka pravednosti* upravo na ovakav način obuhvata analizu kulturnih resursa i kreativnosti koji su zastupljeni u oblikovanju novih društvenih i ekonomskih struktura. Pažljivo odabranim autorima i temama koje su obradile urednice ove monografske publikacije teže da čitaocima približe fenomen kreativne ekonomije i njene promenljivosti. Autori tekstova su kroz svoja inovativna i različita

[1] milenakrkljes@gmail.com.

istraživanja izneli stavove i uputili nas u moguće nove pravce razvoja kreativne ekonomije.

Kroz devet poglavlja čitaocima je omogućeno da sagledaju novu filozofiju i trendove kreativne ekonomije, kao i da se dalje zainteresuju za aktuelnosti ove teme i njen potencijalni dalji razvoj.

U prvom poglavlju „Ka fer vrednostima kreativne ekonomije: stranputice i izlazi", dr Hristina Mikić daje prikaz geneze koncepta kreativne ekonomije, uvodi čitaoce u relacije između njene ekonomske i kulturne dimenzije, a zatim nas upoznaje sa izazovima s kojima se suočava i mogućim perspektivama njenog pravednog razvoja u budućnosti. Autorka jasno daje pregled ekonomskog tretmana kulture i kreativnosti u različitim društveno-ekonomskim periodima i dimenzijama njegove ekonomizacije, a posebno se osvrće na aktuelnost digitalne industrijalizacije kreativnosti i pretnje koje ubrzan rast kreativnog sektora i upliv špekulativnog investiranja mogu imati na stvaralaštvo i raznolikost kulturnih izraza. Poseban značaj teksta ogleda se u činjenici da autorka skreće pažnju na glavne stranputice aktuelnog razvoja kreativne ekonomije, njihove uzroke i posledice i ukazuje na novu paradigmu kreativne ekonomije koja će voditi uspostavljanju fer vrednosti.

Drugo poglavlje pod nazivom „Posle kreativnih industrija: kulturna politika u krizi", dr Džastin O'Konor posvećuje debatama o novim izazovima u kulturnim politikama, iznoseći niz analiza o tome kako je pristrasan pristup razvoju kreativnosti i ekonomije doveo do krize kulturnih politika. Autor ukazuje na slabosti kulturne ekonomije pred aktuelnim razvojnim dilemama, naglašavajući potrebu za promenama radi formiranja strategija i kritičkog pristupa savremenim oblicima umetničkog i kulturnog stvaralaštva. Naglašavajući važnost principa na kojima kreativna ekonomija funkcioniše i mogućnosti transformacije ekonomije, kulture i politike od najnižih do najviših nivoa, O'Konor smatra da je moguće na taj način ekonomski značaj kreativne ekonomije uspostaviti kao polugu za širu društvenu i političku transformaciju.

Prednja korica knjige

Preispitivanje pojma nauke u kontekstu aktuelnog shvatanja društvenog razvoja, prikazuje Maja Marsenić u trećem poglavlju „Kako danas misliti nauku?“ Njeno istraživanje bavi se preispitivanjem nauke, njenih karakteristika, aspekata, procesa, pripadnosti i brojnih odnosa između nauke i kreativne ekonomije. Autorka se bavi i pitanjem društvenog sistema i dostupnosti naučnih saznanja, politike nagrađivanja naučnika, banalizacije ličnosti najpoznatijih naučnika i naučnih rezultata, zaključujući o problemima koji se nalaze oko same nauke.

„Dimenzije nacionalne kulture i kreativna ekonomija“ predstavlja dr Branko Radulović, prikazujući nacionalnu kulturu, uticaj na kreativnost i ekonomske ishode. Autor ističe uticaj koji kolektivistička društva imaju na stvaralaštvo i inovacione procese, otvarajući nova pitanja odnosa u kreativnoj ekonomiji i faktora koji mogu oblikovati njen razvoj. Kroz novo čitanje marksističke teorije, dr Zoran Erić bavi se problemima ekologije i globalne eko-socijalne krize u poglavlju „Ekološka pravda i umetnost“, razmatra pitanja društvene i ekološke pravde i ispituje moguće, kreativne odgovore na brojne aktuelne probleme kontinuirane politike ekonomskog rasta.

U poglavlju „Uloga umetnosti u poboljšanju zdravlja i blagostanja“ dr Dejzi Fenkort i dr Sirša Fin prikazuju uticaj umetnosti na zdravstveno stanje i opšti kvalitet života, posmatrajući specifičnost umetnosti, jer kombinuje mnoge faktore koji afirmišu zdravlje sa unutrašnjom estetikom i kreativnim izrazom. Oni na taj način vide umetnost kao generator mnogih pozitivnih društvenih ponašanja.

Dr Gojko Rikalović i dr Dejan Molnar u poglavlju „Kreativna ekonomija u funkciji održivog regionalnog razvoja: teorijsko-metodološki okvir" razmatraju kreativnost i kreativnu ekonomiju kao bitne odrednice održivog regionalnog razvoja, sagledavajući, s jedne strane, uticaj ukupnog kreativnog kapitala i njegovih komponenti na održivost regionalnog razvoja, a s druge, kreativne aktere i efekte kreativnih ljudi i kreativnog kapitala.

U domenu kreativnih aspekata urbanog planiranja dr Darko Reba i mast. inž. arh. Olivera Marković u poglavlju „Kreativno planiranje otvorenih urbanih prostora: ekonomično korišćenje, čovekomernost, decentralizacija i mobilnost" ukazuju na uticaje i međuzavisnost kreativne ekonomije i urbanog planiranja i njihovo sinergijsko delovanje u domenu urbanističkog projektovanja i arhitekture. Ilustrujući ove odnose i njihov uticaj na urbanu kulturu i prostorne kvalitete u naseljima, autori ukazuju na značaj i važnost kreativnosti u oblikovanju i korišćenju urbanih prostora, uvodeći koncept „kreativno planiranje" u koji su uključeni svi projektantski aspekti kroz četiri stuba urbanog pogleda na kreativnu ekonomiju, i to ekonomičnog korišćenja prostora, čovekomernosti, decentralizacije i mobilnosti.

U završnom poglavlju dr Endi Prat u radu „Uspon kvazijavnog prostora i posledice po gradove i kulturu" govori o pojavi kvazijavnih prostora, pokazujući kako su ovi procesi doveli do gubitka kontrole nad javnim prostorom i ukazuje na posledice po kulturnu raznolikost i upotrebu javnih prostora u kulturne namene.

Čitalac ove monografske publikacije nesumnjivo stiče uvid u novu paradigmu kreativne ekonomije kroz niz definisanih vrednosti i pruža mogućnost razumevanja aktuelne stvarnosti u kojoj se razvija kreativna ekonomija.

UPUTSTVO ZA AUTORE

Limes plus: časopis za društvene i humanističke nauke pripada oblasti naučne periodike i zasnovan je na sistemu recenziranja u vidu dobijanja dve pozitivne anonimne recenzije kao preduslova za prihvatanje radova za štampu. *Limes plus* objavljuje izvorne naučne članke, pregledne članke, prethodna saopštenja, stručne radove, kao i prikaze iz svih oblasti društvenih i humanističkih nauka, koji nisu prethodno objavljeni niti su podneti za objavljivanje u nekoj drugoj publikaciji. Rukopisi treba da budu pripremljeni prema standardima časopisa *Limes plus*. Rukopisi se dostavljaju elektronskom poštom na adresu: heraedu@mts.rs.

U pripremi rada treba se držati sledećih uputstava:

Rad mora biti napisan u tekst procesoru Microsoft Word, na stranici formata A4, fontom Times New Roman (12 tačaka), latinicom, sa proredom od 1,5 redova. Sve stranice moraju biti numerisane. Rad treba da bude dužine do jednog autorskog tabaka (30.000 slovnih mesta ili 20 strana bez referenci i priloga). Izuzetak su pregledni radovi koji mogu biti dužine do 50.000 znakova i prikazi koji mogu biti dužine do 5.000 znakova. Redakcija zadržava pravo da objavi i radove koji premašuju ovu dužinu u slučajevima kada izlaganje naučnog sadržaja zahteva veću dužinu, odnosno prostor.

Časopis objavljuje radove na **srpskom** i **engleskom** jeziku.

Naslov rada treba da bude što koncizniji. Iza naslova slede ime i prezime autora i naziv institucije u kojoj radi. Iza imena prvog autora treba staviti fusnotu koja sadrži e-mail adresu autora. Zvanje autora se ne navodi.

Apstrakt (**sažetak**) dužine od 150 do 250 reči treba da bude na početku rada ispod naslova rada. Sastavni delovi apstrakta treba da su: cilj istraživanja, metod, rezultati i zaključak. Apstrakt po pravilu ne sadrži reference. Uz radove na srpskom jeziku treba priložiti i sažetak i ključne reči na engleskom jeziku koji se navode na samom kraju rada, ispod liste referenci.

Na kraju apstrakta treba navesti do 10 **ključnih reči**. Pri odabiru ključnih reči poželjno je odabrati pojmove koji se često pominju za pretragu časopisa.

Tabele i **grafikoni** treba da budu sačinjeni u Microsoft Word-u ili nekom drugom Word kompatibilnom formatu. Isti podaci ne mogu se prezentovati i tabelarno i grafički. Sve tabele, grafikoni ili slike treba da budu označeni brojem, sa naslovom koji ih jasno objašnjava. U tekstu se treba pozvati na svaku tabelu, grafikon ili sliku.

Na kraju rada navodi se **lista referenci** (literatura, bibliografija). Reference se navode abecednim redom po čikaškom referentnom sistemu i ne prevode se na jezik rada.

Kada se prvi put navodi **strano ime u tekstu** u zagradi treba staviti ime napisano u originalu.

Napomene (**fusnote**) daju se pri dnu strane na kojoj se nalazi komentarisani deo teksta, ne bi trebalo da prelaze 100 reči. Numerišu se arapskim brojevima

u kontinuitetu u celom tekstu. Izvori se navode jezikom korišćene publikacije. Napomene se koriste samo za komentare.

Stil citiranja i navođenja napomena (fusnota) i izrade liste referenci (literature, bibliografije) na kraju rada je čikaški stil (Chicago Style – Humanities). Detaljno uputstvo za korišćenje ovog stila može se naći na sledećem linku: http://chicagomanualofstyle.org/home.html. Kada se navode stranice, od jedne do druge, ili kada se navode godine između brojeva stoji crta (–), ne crtica (-).

Po završetku procesa **recenziranja**, odnosno dobijanja dve pozitivne recenzije, redakcija će obavestiti autora o prihvatanju rada za objavljivanje najkasnije u roku od dva meseca od isteka roka za predaju rada. Autor čiji je rad prihvaćen ne može da ga objavi u bilo kom obliku i obimu u nekoj drugoj štampanoj ili elektronskoj publikaciji bez prethodne pisane saglasnosti urednika časopisa.

Redakcija zadržava pravo da izvrši jezičke, stilske ili formalne izmene u radovima.

Primeri za upotrebu čikaškog stila:

Knjige: u spisku literature: prezime, prvo slovo imena, godina izdanja, naslov knjige, mesto izdanja, izdavač. U tekstu: u zagradi prezime autora, godina izdanja, stranica. U napomeni: prezime autora, godina izdanja, stranica. U napomenama knjiga se citira na skraćeni način. U literaturi: Wright, Erik Olin. 2016. *Alternatives to Capitalism: Proposal for a democratic economy*. London and New York: Verso.; u tekstu: (Wright 2016, 33); u fusnoti: Wright 2016, 33.

Poglavlja u knjigama: u spisku literature: prezime i ime(na) autora, godina izdanja, naslov poglavlja pod navodnicima, „U:" naslov knjige u italiku, ime i prezime priređivača, broj stranica i tačka, mesto izdanja, izdavač. U tekstu: u zagradi prezime autora, godina izdanja, stranica. U napomenama: poglavlje se citira isključivo na skraćeni način. U literaturi: Perović, Latinka. 1997. „A lesson from the past: The political elite and modernization in the first decade of independence of the Serbian state." In: *Serbia Between the Past and Future*, uredio Dušan Janjić, 101–114. Beograd: Institut za društvene nauke. U tekstu: (Perović 1997, 102). U fusnosti: Perović 2006, 102.

Članci u časopisima: u spisku literature: prezime, ime, godina izdanja, naslov teksta pod navodnicima, naslov časopisa u italiku, godište časopisa, broj sveske u godištu ukoliko paginacija nije jedinstvena za ceo tom i broj stranice. U tekstu: u zagradi prezime autora, godina izdanja, stranica. U napomeni: prezime autora, godina izdanja, stranica. Ne stavljaju se skraćenice „str.", „vol.", „tom", „br." i sl. U napomenama, članci se citiraju isključivo na skraćeni način. Primeri: u literaturi: Ingrao, Charles. 2009. "Confronting the Yugoslav Controversies: The Scholars' Initiative." *The American Historical Review* 114(4): 947–962.; u tekstu: (Ingrao 1999, 947).; u fusnoti: Ingrao 1999, 947.

Veb dokumenti: treba da sadrže prezime i inicijale (svih) autora, godinu, naslov dokumenta (italik) i adresu internet stranice. Foa, Roberto. 2007. *Socioeconomic development and parenting values*. Retrieved from http://www.roberto.foa.name/ Parenting_Attitudes_Foa.

GUIDELINES FOR AUTHORS

Limes plus: Journal for Social Sciences and Humanities is a double-blind peer reviewed scientific periodical. It publishes original research papers, review papers, preliminary papers, professional papers and reviews from all fields of humanities and social sciences, not previously published elsewhere and not already under concurrent consideration for publication in another journal. Manuscripts should comply with the standards of the journal *Limes plus.* Manuscripts should be submitted via e-mail to: heraedu@mts.rs.

The manuscript should conform to the following preparation guidelines:

Papers should be written in text processor Microsoft Word, page format A4, in Times New Roman font (12 pt.), in Latin alphabet, 1.5 line spacing. All pages must be numbered. Contributions should have the length of one author's sheet at most (30,000 characters or 20 pages without references and appendices). Exception is made for review papers that may not exceed 50,000 characters and book reviews that may not exceed 5,000 characters. The Editorial Board retains discretion to publish papers beyond this length in cases when clarity of scientific content presentation requires greater length, that is, space.

The journal publishes papers in **Serbian** and **English**.

The title of a paper should be as concise as possible. Author's full name and affiliation should follow the title. A footnote containing the e-mail address of the author should be inserted after the full name of the first author. The positions of authors should not be cited.

An **abstract** ranging between 150 and 250 words should be submitted at the beginning of the paper, below the title. It must include the research goal, method, results and conclusion. As a rule, the abstract should not contain references. If the paper is written in Serbian, the abstract and keywords should be submitted in English as well at the end of the work below **list of references**.

Up to 10 **keywords** must be supplied at the end of the abstract. When choosing keywords, it is desirable to opt for terms that are often used for searching journals.

Tables and **charts** should be made in Microsoft Word or Microsoft Word compatible format. The same data may not be presented both in tables and figures. Each table, chart and figure should be numbered, with a title that clearly describes them. A reference to each table, chart or figure should be made in the text.

A **list of references** should be provided at the end of the paper (literature, bibliography). Rare ordered alphabetically in accordance with the Chicago Manual of Style and are not translated into the language of the paper.

In papers in Serbian, **foreign authors' names** are cited in Serbian transcription, with surnames written phonetically, thereafter surname is quoted in parentheses in its original spelling.

Footnotes are provided at the bottom of the page and should not exceed 100 words. They are in Arabic numerals consecutively-numbered throughout the

entire text. Sources are stated in the language of the publication used. Footnotes are used only for comments.

The style for citations, footnotes and referencing is the Chicago Style – Humanities. Detailed instructions for using this style may be found at http://chicagomanualofstyle.org/home.html. For page ranges or years, a dash (–) and not a hyphen (-) is used between the numbers.

Upon completion of the process of double-blind **reviewing** and obtaining two positive reviews, the editorial staff will notify authors of acceptance for publication no later than two months after the deadline for submission of the paper. The author whose paper is accepted cannot publish it in any form and scope in another printed or electronic publication without the written consent of the editor of the magazine.

The Editorial Board reserves the right to linguistic, stylistic or formal changes in the papers.

Examples for using the Chicago Style:

Books: In references: last name, first name initial, year of publication, title of the book, place of publication, publisher. In the text: in parentheses author last name, year of publication, page. In footnotes: author last name, year of publication, page. In footnotes books are cited in the abbreviated way. In references: Wright, Erik Olin. 2016. *Alternatives to Capitalism: Proposal for a democratic economy*. London and New York: Verso.; in text: (Wright 2016, 33); in footnote: Wright 2016, 33.

Chapters in books: In references: last name and first name of author(s), year of publication, chapter title in quotation marks, "in" title of the book in italics, first and last name of the editor, pages, period, place of publication and the publisher. In the text: in parentheses last name of the author, year of publication, page. In references: chapters are cited exclusively in the abbreviated way. Examples: in literature: Perović, Latinka. 1997. "A lesson from the past: The political elite and modernization in the first decade of independence of the Serbian state." In: *Serbia Between the Past and Future*, edited by Dušan Janjić, 101–114. Beograd: Institut za društvene nauke. In text: (Perović 1997, 102). In footnote: Perović 2006, 102.

Articles in journals: In references: last name, first name, year of publication, title of text in quotation marks, name of journal in italics, year of publication, volume in the year if a single pagination is not used for the entire tome and page number. In the text: in parentheses, author last name, year of publication, page. In footnotes: author last name, year of publication, page. Abbreviations such as "pp.", "vol.", "No.", etc. are not used. In footnotes, articles are cited exclusively in the abbreviated way. Examples: in references: Ingrao, Charles. 2009. "Confronting the Yugoslav Controversies: The Scholars' Initiative." *The American Historical Review* 114(4): 947–962.; in text: (Ingrao 1999, 947).; in footnote: Ingrao 1999, 947.

Web documents: should contain the last name and initials of (each) author, year, document title (in italic) and website address. Example: Foa, Roberto. 2007. Socioeconomic development and parenting values. Retrieved from http://www.roberto.foa.name/ Parenting_Attitudes_Foa. *Socioeconomic development and parenting values*. Retrieved from http://www.roberto.foa.name/Parenting_Attitudes_Foa.